

AMAMIHE CHINEKE NA AMAMIHE NKE MMADU

I Ndi Korint 1:1-31; 2:1-16; 3:18-23

IHEOMUMU 389

Nke Ndi etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: "Nmalite amam-ihe ka egwu JEHOVA bu" (Ilu 9:10).

Onyeolu Mgbasaozioma

Pol Onyeozu jere leta obodo Korint na njem mgbasaozioma ya nke abuo. O huru n'ebe ahụ ufodu mmadu ndi choro inu ihe banyere Jisus. Ka Pol naagwa ha Okwu Chukwu, azoputara otutu Ndi Korint (Olu Ndi-ozu 18:8). Pol noduru n'ebe ahụ rue ihe kariri otu aru n'okara ikuziri ha Okwu Chineke. Mgbe o diri mkpa na Pol gaeje obodo ozo, o rapuru otu NdiKraist ndi mejuputara nzuko di na Korint. Pol apughị ilaghachi ije leta ha maobu nyere ha aka otu o gaachowori, ma o degaara ha akwukwozi igba ha ume. Akwukwozi ndia nke Pol degaara NdiKraist no na Korint ka amatara dika Ndi Korint nke Mbụ na nke Abuo. O bughị naani na akwukwozi ndia bu inyeaka nye ndi no na Korint kama ha bu kwa ngozi nye ndi nke Chineke n'ubochi taa. Ekele Pol na mmalite nke akwukwozi ahụ jikotara "nzuko Chineke nke di na Korint" na "ndi nile nakpoku aha Onye-nwe-ayi Jisus Kraist n'ebe nile."

Ndi Chineke Kporo

Chineke naakpo umummadu ka ha soro Ya. O naakpo ha site n'uzo nke mmehie wee naachọ ka ha jeiji n'uzo nke idinsu. Ndi azoputaworo ka "akporo ibu ndi nsu." Ndi nke Chineke naebi nduha nye Onyenweanyi. Ndu ha agbanwewo wee di kwa iche site na ndu ha biworo na mbu. Ekwuru banyere ndi nke Chineke si: "Gi ka JEHOVA roputaworo iburu Ya ihe nke aka Ya" (Deuteronomi 14:2); ihe nke aka Ya -- o bughị ndi naamaghi ihe, kama "ihe nke aka Ya" (Deuteronomi 7:6). Aroputara ndi nke Chineke ibu "mba di nsu" (I Pita 2:9).

Ewezuga inyeaka Onyenweanyi mmadu apughị ibi udi ndu Chineke choro. O bughị naani na Jisus naazoputa mmadu site na mmehie niile ya, kama O naenye onye ahụ amara na ike biri Ya ndu. Jisus "nyere Onwe-ya n'ih anyi, ka O we gbaputa ayi n'imebi-iwu nile, sacha-kwa-ra Onwe-ya otu ndi nke gaba ndi nke aka Ya, ndi obi-ha nanuru olu oma oku" (Taitos 2:14).

Emere Ka O buru Ogaranya

Onyenweanyi adighi akpo mmadu naani ka ha biere Ya ndu kama o naagozi kwa ha. "N'ihe nile o bula emere unu ndi-ogaranya nime Ya"; emere ndiogaranya, emere ka abawanye uba n'imamma, emejuru n'ihe di icheiche bara uru emere ka o di mma karja! N'uzo niile ndu ha naadi mma karja mgbe ha naefe Onyenweanyi ofufe. Ndu ha naadi mma, juputakwa n'otutu ngozi. O di imamma nke imemmuo ndi naefe Chineke ofufe naenwe. O kwere mkwa iji "nzoputa cho ndi di ume-ala n'obi nma" (Abu Oma 149:4). Onye dere Abu Oma deputara otu ekpere nke Moses: "Ka idi-uto nke Onye-nwe-ayi, bu Chineke-ayi, dikwasi ayi" (Abu Oma 90:17). Agbara anyi ume ife Jehova ofufe "n'ima-nma nke idi-nsu" (Abu Oma 96:9). Mgbe umummadu naefe Onyenweanyi ofufe, ndu ha naejuputa n'iritara Ya mkporobi n'uru na imiputa "nkpuru nke Mo Nsu" (Ndi Galetia 5:22).

Edoro Nso

Pol dere akwukwozi a nye "ndi edoworo nsu nime Kraist Jisus." Mgbe Onyenweanyi no n'upa a, O kuziri ndi naesouzo Ya ihe banyere odudonso. Jisus kpereekpere si: "Were ezi-okwu do ha nsu: okwu-gi bu ezi-okwu" (Jon 17:17). Jisus ekpeghi ekpere n'ih naani ndi naesouzo Ya mgbe ahụ kama O kpekwaru n'ih ndi niile gaekwere na Ya. Odudonso bu nwaputa nke imemmuo nke diiri ndi azoputaworo. Ejiwo nzoputa tunyere osisi ahụ. Osi ebutuworo; odudonso ka eji tunyere iropu mkporogwu nke osisi ahụ. Osi ahụ naanochianya mmehie nke mmadu mere. Mkpogwu naanochianya udi mmehie nke eketara site na nnenanna anyi mbu. Mgbe azoputasiiri mmadu apuru ido ya nsu site n'Obara Jisus, site n'okwukwe na iji obichojaja di omimi karja.

Ibutu

Ihe kpatara eji edo ndi azoputara nsu bu ka ha na Nna na Jisus bu Okpara buru otu, na ibu otu n'etiti onweanyi (Jon 17:21); ibu "otu" -- ilukolu n'otu dika otu anaru na otu nzuko, naenwe idin'otu -- otu aru, otu Mmuo, otu olileanya, otu okwukwe, otu owuwummiri, na otu Chineke (Ndi Efesos 4:4-6).

Ekwensu, onyeiro nke mkporobi anyi, adighi achọ odudonso, maobu idinsu. O dighi achọ ihu ndi nke Chineke ka ejikotara ha n'iheokike nke idin'otu -- mmuo nke ibu otu. Otutu mgbe ekwensu naagbali iweta

nkewa n'etiti ndị nke Chineke. Ma anyị chọrọ “idebe idi-n'otù nke Mọ Nsọ nime ihe-okike nke bu udo” n'obi dị “ume-ala na idi-nwayo nile, n'ogologo-ntachi-obi, nānagiderita ibe-unu nime ihu-n'anya” (Ndi Efesọs 4:2, 3).

Isoro Mmadu

Okwu eruwo Pọl ntị na nkewa dị n'etiti ndị nọ ná nzukọ Kọrint. Pọl dọrọ ha akanántị ka ha lezieanya, legide kwa Jisọs anya. Ufọdu nime ndị ahụ naesoro otù ụkọChukwu ndịozọ naesoro kwa onyeozọ. Pọl gwara ha na ha aghaghị isoro Kraist. Pọl gwara ndị Kọrint ndịa ka ha soro ya nání dịka ya soworo Kraist (Ndi Kọrint 11:1). O sịrị, “Onye ọ bula anyala isi na madu.”

Pọl chètara ha ihe o kwusara mgbe ọ nọ n'etiti ha. O kwusawo ihe banyere Jisọs na ọnwụ Ya n'elu obe. Ozi Pọl dị mfé kama o sitere na mmụọ Chineke na n'ike. Pọl ejighị óké okwu maọbụ okwu uto. O jighị amamihe nke mmadụ maọbụ ihe nke mmadụ meworo kwusaa. Pọl kwusara Kraist na ihe O meworo.

Amamihe Chineke

Ihe dị iche dị n'amamihe Chineke na amamihe nke mmadụ. Amamihe nke Chineke naabịa site n'elu, ndị anaazọputabeghị adighị aghọta kwa ya. Chineke naagụ ndị náechè échìchè banyere ihe nke mmụọ na ndị maara ihe bụ ndị náekpeekpere, ndị náachọ Chineke na ndị náejikere maka Eluigwe. Ndị náenweghị nzọputa naasị na ndị nwere amamihe nke ụwa, ndị náatù àtùmààtù maka ọtụtụ arọ n'ọdịn'iru na ndị náakpado àkù maka mgbe ñká ha bụ ndị maaraihe. Onyenweanyị sịrị: “Échìchè nkem, ha abugh échìchè-unu uzọ-unu kwa, ha abugh uzọm, ... N'ihì na dika elu-igwe si di elu kari uwa, otù a ka uzọm nile di elu kari uzọ nile unu, ọ bu kwa otù a ka échìhèm nile di elu kari échìchè nile unu” (Aisaia 55:8, 9).

Ịtụkwasị Chineke Obi

Ndị azọputara náenwe ọñụ ịñụ Okwu Chineke. Ha náenwe ịhụn'anya nke okwu Chukwu niile banyere Jisọs na obi Ya. Ha naejidesi nzọputa na ngozi niile Chineke nyeworo ha ike. Ha naamata na ọ bụ nání site n'irubeisi nye Chineke ka ha pụrụ inwe obiuto ọ bula wee jikere maka ebube niile nke Eluigwe.

N'uche “eji kèè mmadụ” (mgbe anaazọputabeghị ya) ọ naadị ka ihenzuzu ịtụkwasị Chineke obi. Anaakuziri ụmụmmadụ ịdabere onweha na ịlọlọ n'ihì ihe niile gaebuli ha onweha elu. Jisọs sịrị: “Lezienu anya, debe-kwa-nu onwe-unu ka unu ghara inwe anya-uku ọ bula: n'ihì na ọ bugh n'ihe o nwebigara óké ka ndu madu di, o sigh n'ihì o nwere puta” (Luk 12:15). Jisọs tụtụ ilu ịdọ anyị akanántị banyere ịtụkwasị obi n'ihe nke ụwa nke a.

Otù Nwoke Onyenzuzu

Jisọs kwuru banyere otù nwoke ọgaranya onye ghotara mkpuru riinne rue na o nweghị ebe ọ gaekpoba ha. Ọba ya niile juputara, o nwekwara ihe ọ gaeri ọtụtụ arọ. Nwoke a chọrọ idebe ihe niile nye onweya. Ọ tụtụ àtùmààtù iwu ọba dị ukwu kari, nwee kwa obiuto n'ákù ya. O chéworị échìchè banyere ihe nke mmụọ. N'oge ọ naéchèghị, ọ nwụọ. Ọ kpadowo àkù n'ụwa ma ọ bụ ogbenye n'ihe nke mmụọ n'ihì na ọ “bugh ọgaranya n'ebe Chineke nọ” (Luk 12:21).

N'anya ndị ụwa nwoke ọgaranya a gaadiworị ka onye nwereuche n'ihì na ọ naakpado ihe maka mgbe ñká. Ma ọ kaghị ñká. N'anya nke Chineke, o mewo omumenzuzu n'ihì na o lezighiana ịkpadọ àkù n'Eluigwe.

Otù Nwoke Nwereuche

Josef onye sitere n'Armatia bụ kwa nwoke ọgaranya. Ọ bụ onye náeso ụzọ Jisọs buru kwa onye “nèche ala-eze Chineke” (Luk 23:51). O nyere ịlì ọhụ nke ya ka elie Jisọs nime ya. Eleghiana ufọdu mmadụ gaechè na ọ bụ onyenzuzu ime ihe dị otù ahụ; ma ọ bụ onye nwereuche n'ezie n'anya Chineke.

Stifen

Stifen bụ nwoke ọzọ bụ ọgaranya nwee kwa uche n'ihe nke mmụọ ma ọ dị ka onyenzuzu n'anya ufọdu mmadụ. Stifen bụ otù onye nime ndị eburu ụzọ gbué n'ihì okwukwe ha -- inye ndụ ya n'ihì ozi nke Kraist. Ọ bụwokwarị otù nime ndị náesozọ Jisọs arọputara ịbụ deacon inyeaka n'ọlụ nke nzukọ. Stifen “juputara n'amara na ike (Ọlu Ndi-ozì 6:8). Ọ luru “óké ọlụ-ebube na ihe-iriba-ama di iche iche n'etiti ndi-Ju ... ha enwegh kwa ike iguzogide amam-ihe na Mọ Nsọ ji ekwu okwu.” Ufọdu mmadụ achọghị mkwusa na ọlụ iribaamá ya niile, ya mere, ha jidere Stifen. Ha kpọrọ ndịamà ụgha ịgbaàmà megide ya nke ahụ “we kpalie ndi-Ju.” Eleghiana Stifen gaanaputaworị onweya n'onọdu dị otù a site n'ikwe mkwà na ya agaghị ekwusa kwa ọzọ. Dịka amamihe nke ụwa si dị, nke a bụ ihe ọ garaeme. Stifen nwere amamihe nke náesite na Chineke.

Ọnwụ Stifen

N'iru nnọkọikpé ahụ, Stifen baara ha mbá n'ihí na ha ekweghí na Jisọs. Stifen gwara ha na ha anatawo Iwu ahụ ma ha edebeghí ya. N'ihí na o kwusara banyere Jisọs náarụtụ kwa aka ná mmehie dị ná ndụ ndị ahụ, ejiri nkume tughue Stifen. Stifen tufuru ndụ ya n'ụwa ma o ritara ọtụtụ àkù nke imemmuo n'urù. Ọnwụ ya naewuli mmuò n'ihí mpụta ihè nke Onyenweanyị. Náenweghí obiabuo, ndị niile hụrụ ikpé na ọnwụ nke Stifen apughí ichefu onwunwu nke iru ya, n'ihí na o nwupuru "dika o bu iru mo-ozí."

Tupu ya anwuò, Stifen hụrụ ọhụụ wee "hu ebube Chineke, na Jisọs ka O nēguzo n'aka-nri Chineke." Ekpere maka mgbaghara dị n'egbugbereonụ ya mgbe o nwuru Stifen jere ibinyere Jisọs, ebe ọtụtụ ugwoolu naechere ya.

Imata Jisọs

Pọl siri: "N'ihí na ezuberem ka m'ghara imata ihe o bula n'etiti unu, ma-ọbugh Jisọs Kraist, ka m'mata kwa Onye ahu ka onye akpogideworo n'obe" Ihe dị mkpà na ndụ nye Pọl bụ imata Jisọs. Pọl nwere ndjenyi. O naegbo mkpà ya site n'ikpà ute. O gurụ akwukwo nkeoma dika oge nke ya si dị. Ma ihe mbụ ná ndụ Pọl bụ Jisọs na ozi nke Kraist. Nke a bụ amamihe Chineke nyere ya.

Anyị nwere ohere iroro. Anyị puru inwe amamihe nke Chineke maobu amamihe nke mmadu. Ka anyi roro dika ndi maara ihe wee soro Jisọs.

AJUJU DỊ ICHEICHE

- 1 Ọlee ebe ndi Korint bi ?
- 2 Gini mere Pọl ji nwee mmasi n'ebe ha no?
- 3 Gini naakpata nkewa n'etiti ha?
- 4 Ọnye ka Pọl kwusara banyere?
- 5 Gini naeweta idin'otu na ibutu n'etiti ndi nke Chineke?
- 6 Ọnye ka apuru idonso?
- 7 Gini mere o ji kwesi ka edoo mmadu nsọ?
- 8 Dika amaokwu ibun'isi si di, gini bu mmalite amamihe?
- 9 Kpoo aha otu iheatu na Baibul nke otu onye nwere amamihe nke mmadu.
- 10 Kpoo aha otu iheatu nke onye nwere amamihe nke Chineke.